

Občanské právo procesní, jako samostatné odvětví českého právního řádu, je soustavou právních norem upravujících postup soudů, účastníků řízení a jiných subjektů, s cílem poskytnout ochranu soukromoprávním a některým jiným právním vztahům (tj. vztahům občanským, rodinným, pracovním, obchodním a také úzké skupině vztahů správních).

Smyslem civilního procesu je tedy soudně projednat a rozhodnout o určitém subjektivním právu, ať už ohroženém či nejistém.

Proces je zahájen návrhem – žalobou, v níž navrhovatel označuje svůj nárok. Tento návrh je předpokladem pro celé jednání.

Žaloba tedy představuje jeden ze základních právních institutů spojených s ochranou subjektivních práv a právem chráněných zájmů, který má v procesu realizace práva výrazně specifické postavení. Protože je prostředníkem mezi právem hmotným a právem procesním (stojí na hranici mezi oběma subsystémy právního řádu), promítá se v ní jak hmotněprávní, tak procesněprávní charakteristika, což vyvolává diskuse o podstatě a právní povaze tohoto právního institutu.